

Het lied van Maria

De reis die Maria maakt, van Nazareth in het noorden, in Galilea, naar het bergland van Judea, die zal een dag of drie, vier geduurd hebben. En als ze aankomt bij Elisabeth, haar verre nicht, dan stroomt er een lied uit haar mond. En ook uit haar hart! Het kan bijna niet anders, of dat lied is onderweg in haar gerijpt.

In dat lied zijn er drie dingen, waar ik vanmiddag met u over wil nadenken. Dat zijn de *blijdschap*, de *brede blik* en de *nederigheid*.

Maria begroet Elisabeth. Raam in de grote kerk van Taizé.

1. De Here geeft blijdschap!

Allereerst de blijdschap. Maria jubelt het uit, vers 46: 'Mijn ziel maakt groot de Here, en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland!' Nu lijkt dat misschien wel logisch, vanuit ons perspectief: 'De moeder zijn van de Here Jezus, dat moet toch ook fantastisch zijn geweest?!' Maar laten we ons even indenken in de situatie van Maria. Een jonge vrouw, eigenlijk nog maar een meisje. Ze is ondertrouwd met Jozef, binnenkort zullen ze gaan trouwen. Maar nu heeft ze iets meegemaakt wat aan niemand uit te leggen valt. Ze heeft een engel op bezoek gehad! De engel Gabriël! En de engel heeft gezegd: 'Je zult zwanger worden!'

Maria heeft gevraagd: 'Hoe kan dat? Ik ben toch nog niet getrouwd, en als je niet getrouwd bent, dan deel je toch het bed nog niet met een man?'

Toen heeft de engel gezegd: 'De Heilige Geest zal over je komen, je zult zwanger worden zonder dat er een man aan te pas komt. En je zult moeder worden van de Zoon van God.'

Dat is natuurlijk geweldig! Maar wat moet Maria nu? Wat zullen de mensen zeggen? Ze zal zwanger worden! Iedereen zal het aan haar kunnen zien! En dan komt ze met dit verhaal: dat ze niet met een man geslapen heeft, maar dat ze een engel op bezoek heeft gehad! Wie gaat dát geloven?! En bovenal: zal Józef dat geloven? Zo'n onvoorstelbaar verhaal? Als Jozef ontdekt dat ze zwanger is, dan kan hij haar voor de rechter slepen! Dan kan ze gestenigd worden wegens overspel!

Als je je een béetje indenkt in de situatie van Maria, dan is die toch om wanhopig van te worden!

Geen wonder dat ze metéén haar spullen pakt en op reis gaat, op weg naar Elisabeth. Gelukkig is er nóg iemand bij wie een wonder gebeurd is. Gelukkig weet ze dat Elisabeth haar zal geloven. Want deze situatie is voor Maria vooral één groot vraagteken. Hoe móét het allemaal?!

Maar als ze daar binnenkomt, bij Elisabeth, dan heeft Maria geen zorgelijk gezicht, geen doffe, betraande ogen, nee, dan stráált ze! 'Mijn ziel maakt groot de Here, en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland!'

Gemeente, de HERE geeft blijdschap! Grote blijdschap! Er is een God die voor je zorgt! Er is een God in de hemel, die je liefheeft! En Hij heeft alle macht in hemel en op aarde! Maria zal het beseft hebben: 'Als God Zijn engel heeft gestuurd om me dit door te geven, dan zal Hij toch ook wel zorgen dat de rest goedkomt?' 'Die wolken, lucht en winden wijst spoor en loop en baan, zal óók wel wegen vinden, waarlangs mijn voet kan gaan!' Geloven, gemeente, is een weg vol vreugde! Er is laatst een boek verschenen, dat heet 'De balans van Bovenberg'. Het gaat over Lans Bovenberg, hoogleraar economie in Tilburg en adviseur van premier Balkenende. Lans Bovenberg is topeconoom, en hij is ook belijdend christen. Zijn boodschap is onder meer dit: wij zijn in Nederland gewend om vooral te benadrukken dat, als je gelooft, dat je dan offers moet brengen, dat het dan moeilijk zal worden, dat je een kruis moet dragen. En natuurlijk, dat is ook zo, dat is bijbels. 'Maar,' zegt Lans Bovenberg, 'als we zo de nadruk leggen op de kosten van het geloof, dan vergeten we weleens dat geloof in Jezus Christus een nog véél hogere opbrengst heeft! Het is zó mooi, zo intens geweldig om in God te geloven! Het is zo onvoorstelbaar indrukwekkend om eeuwig leven te mogen ontvangen! Het is zoiets unieks om contact te mogen hebben met je Schepper. Daar heb je álles voor over! Ook al zijn de kosten hoog, de opbrengst is véle malen hoger!' Hij zegt dan, terecht, dat ook de Here Jezus Zelf zó heeft gekeken naar Zijn lijden en sterven. Dat staat in Hebreeën 12: Jezus heeft 'om de vreugde die vóór Hem lag het kruis op Zich genomen, en de schande aanvaard.'

Lans Bovenberg heeft mij wel aan het denken gezet. Ervaren wij voldoende de vreugde van het leven met God? Voeden we de blijdschap? Als je je concentreert op wie God is, en wat Hij allemaal geeft, dan ga je zingen! Maria, ze zingt, ze jubelt, ook al zal ze op dat moment écht niet weten hoe het allemaal verder moet. Ze vertrouwt op God, en haar hart is vol blijdschap! En juist daarom danken we vanmiddag voor de viering van het Heilig Avondmaal. Daar organiseren we nu speciaal een tweede dienst voor, omdat we er geen genoeg van krijgen om God te loven! Hij is zó goed! Hij kwam zó dichtbij in de tekenen van brood en wijn! Hij is zó liefdevol, dat Hij Zijn eigen Zoon gaf, om ons te redden! Er is reden tot vreugde, tot blijdschap, grote blijdschap!

2. Maria helpt ons een brede blik te krijgen

Dat is één. Het tweede dat me opviel in dit lied van Maria is haar *brede blik*. Ik zat me in te denken dat dit zou gebeuren in onze tijd, in onze cultuur, hier in Nederland. Dat je een engel op bezoek zou krijgen die zou vertellen dat uit jou de Messias geboren zou worden. Wat zou je dan zeggen? Waar zou je vol van zijn? Als predikant zit ik dan te denken: 'Stel je voor dat ik zo iemand een pastoraal bezoekje zou

gaan brengen. Waar zou het dan in zo'n gesprek over gaan?'

Weet u, ik heb het idee, dat wij in onze tijd véél meer bezig zouden zijn met onze eigen situatie, met ons eigen leefwereldje. Wij zijn heel erg individualistisch gaan denken. Wat betekent dit voor mijn leven? Hoe zal het gaan met mijn bruiloft? Wat betekent het voor mijn toekomst? Hoe ga ik hiermee om in mijn gevoelsleven? Hoe zal ik het vertellen aan anderen? Al die heel persoonlijke dingen. Maar wat doet Maria? Zeker, ook Maria beseft dat het haar eigen leven raakt, en haar eigen persoon. Leest u maar mee, in vers 48: 'Hij heeft omgezien naar de lage staat zijner dienstmaagd. Want zie, van nu aan zullen mij zalig prijzen alle geslachten, omdat grote dingen aan mij gedaan heeft de Machtige.' Maar vervolgens trekt ze meteen de kring breder: 'En heilig is zijn naam, en zijn barmhartigheid van geslacht tot geslacht voor wie Hem vrezen. Hij heeft een krachtig werk gedaan door zijn arm, en Hij heeft hoogmoedigen in de overlegging van hun hart verstrooid.' En let u op, Maria gaat zelfs de politieke kant op: 'Hij heeft machtigen van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd, hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden. Hij heeft Zich Israël, zijn knecht, aangetrokken, om te gedenken aan barmhartigheid...' Al die grote heersers, de keizer in Rome, koning Herodes in Jeruzalem, daar is God aan voorbijgegaan. En waar is Hij uitgekomen? Bij een eenvoudig meisje in Nazareth, in de verachte provincie Galilea. Maria kijkt véél verder dan haar eigen situatie! Ze beseft dat de geboorte van de Here Jezus te maken heeft met de totale mensengemeenschap! Het is goed nieuws voor de hele wereldbevolking en voor alle komende generaties!

Gemeente, als christen kijk je altijd verder! De wereld is groter dan je eigen leven. Dr. John Stott, een heel belangrijk kerkleider in de Anglicaanse kerk in Engeland, was een keer te gast in Noorwegen, ergens in een mooie dorpskerk. Iemand naast hem vertaalde wat er werd gezegd. Daar in Noorwegen, daar bad de dominee voor zuster die en voor broeder die, mensen die ziek waren of juist een jubileum vierden. Dat was natuurlijk heel erg goed, maar het bleef er ook bij. Toen dacht John Stott: 'Deze mensen dienen een locale God.' Het leek wel of niemand dacht aan de wereldkerk, aan broeders en zusters die vervolgd worden om hun geloof, die dagelijks moeten vechten om te overleven in een concentratiekamp in Noord-Korea. Het leek wel of niemand zich bewust was van de enorme armoede in de wereld, of de milieuproblematiek. Het leek wel of niemand verder keek dan de grenzen van het dorp, van de eigen leefwereld.

Maria beseft het: 'Mijn Kind, dat geboren zal worden, zal de Redder van de wereld zijn, Zijn werk zal de hele mensheid perspectief bieden.' En zo ziet ze voor haar ogen één machtig perspectief van een God die wereldwijd werkt en mensen redt, mensen op de been zet, mensen toekomst geeft, mensen liefheeft.

Het Avondmaal trekt ons ook als het ware uit ons eigen kleine kringetje. We zijn onderdeel van een gemeenschap, van een gemeente. En wereldwijd delen we als christenen brood en wijn. Dat zet je in een andere verhouding tot elkaar. Je kunt niet aan één tafel zitten en naar de ander toe verbitterd zijn, of boos. En je kunt niet hetzelfde brood eten en dezelfde wijn drinken als je broeders en zusters in Afrika, en tegelijk denken: 'Nou, het is toch altijd ellende daar. Ze maken elkaar allemaal af, ze zoeken het maar uit.' Maria leert ons verder te kijken dan ons eigen leven, ze

helpt ons een brede blik te ontwikkelen, ze leert ons oog te hebben voor de hele gemeenschap.

3. Het komt aan op een houding van nederigheid

En dan het derde: Maria leert ons de nederigheid. 'Hoe is het mogelijk,' zo zingt ze, 'dat God omkeek naar mij? dat Hij heeft omgezien naar de lage staat van Zijn dienstmaagd? Ik, klein mensje, behept met zonden, met fouten en gebreken, hoe kan het dat ik zó'n enorme verantwoordelijkheid mag dragen? Hoe is het mogelijk, dat God zóveel oog heeft voor een klein mensenkind?'

En die lijn trekt Maria door. Als je hoogmoedig bent, als je het goed met jezelf hebt getroffen, dan gaat God je voorbij. Vers 52: 'Hij heeft machtigen van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd, hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden.' God keert alles om, gemeente! Hij kijkt anders dan wij. Wat telt nu echt voor Hem? Niet je geld, of je status, of je huis, of je auto, of je populariteit. Nee, God gaat naar mensen toe, die met lege handen voor Hem staan. Mensen die het beseffen: 'Ik ben een zondig mens. O God, wees mij, zondaar, genadig!'

Mag je dan niet rijk zijn, of een grote auto hebben, of dure kleren? Nergens in de Bijbel staat dat het niet mag, maar God stelt je als het ware een wedervraag: 'Wat wil je eigenlijk?' Rijkdom is op z'n minst gevaarlijk voor je geestelijk leven. In het Koninkrijk van God is rijkdom een belangrijke risicofactor, eerder een blok aan je been dan een pluspunt. En laten we het niet vergeten: wij, hier in het Westen, zijn allemaal rijk, vergeleken met het grootste deel van de wereldbevolking. Rijkdom maakt je maar al te snel trots, rijkdom geeft je het gevoel dat je zelf je leven in handen hebt, en zo raak je maar al te snel los van God. Het is niet voor niets dat over de hele wereld het aantal christenen stijgt, behalve in het rijke Westen. Je kunt het beste maar zoveel mogelijk van je rijkdom weggeven, hoe meer hoe liever. Je ruimt alleen maar ballast op in je geestelijk leven.

Als wij die wereldwijde blik van Maria krijgen, dan gaan we het bidden: 'O Here Jezus, kom spoedig terug! Kom en maak een einde aan al het onrecht, aan alle nood, aan de honger, aan de ellende.' En als we die wereldwijde blik hebben, dan delen we van wat we hebben, en we willen dan ook niets liever dan delen.

'Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden.' Vandaag stond Jezus klaar, met een rijke maaltijd, om ons te vervullen met het goede uit Zijn hand. En misschien komen we er in de loop van ons leven alleen maar méér achter hoe hongerig we zijn, en hoe arm, in de ogen van God, ook al hebben we nog zoveel geld. Maar dat is het wonderlijke: juist als wij ontdekken hoe leeg onze handen zijn, juist dan komt de HERE ze vullen. Onze verlegenheid is Zijn gelegenheid.

Vandaag kwam Hij onze honger stillen. Maar het is vreemd, hoe dichterbij Hem komt, hoe hongeriger je wordt, hongerig naar méér, nog meer van Hem! Hongerig naar de dag, dat Jezus terugkomt. Pas dan wordt alle honger echt gestild, voorgoed! Er is hoop voor hongerigen! Goede hoop!

Het is Advent. We zijn op weg naar Kerst, maar vooral naar de Wederkomst. Zingt u het mee: 'Kom tot ons, de wereld wacht. Heiland, kom in onze nacht, licht dat in de nacht begint, Kind van God, Maria's Kind!' Amen.